

Ὁπωδήποτε ὁ Μιχαὴλ Παλαιολόγος, ἐπὶ τούτων ἐρειδόμενος, προεχειρίσθη τότε κυβερνήτης τῶν πραγμάτων, λαβὼν τὸ τοῦ μεγάλου δουκὸς ἀξίωμα. Ὅταν ὁμως μετ' οὐ πολὺ ἠθέλησε νὰ ἀναγορευθῆ δεσπότης, οἱ πρότερον ὁμοφωνήσαντες ἄρχοντες ἐδιχονόησαν. Τινὲς ἐξ αὐτῶν ἦσαν συγγενεῖς τοῦ νέου Λασκάρως, ἰδίως οἱ Τζαμάντουροι, καὶ ὑποπτεύσαντες ὅτι ὁ Παλαιολόγος ἐσκόπει βαθμηδὸν προαγόμενος νὰ ὑποσκελίσῃ ὅλως τὸν βασιλέα ἀντέστησαν. Ἄλλ' ὑπερίσχυσαν οἱ ἄλλοι, καὶ ὁ Παλαιολόγος ἀνηγορεύθη δεσπότης. Μετ' ὀλίγον δὲ πάλιν, φυλακίσας τοὺς ἀντιδοξοῦντας καὶ ἰδίως τὸν Τζαμάντουρον, κατώρθωσε νὰ ἀποφασισθῆ ὑπὸ τῶν λοιπῶν ὅτι θέλει λάβει καὶ αὐτὸ τὸ αὐτοκρατορικὸν ἀξίωμα ἐπὶ μόνῳ τῷ ὄρφ τοῦ νὰ ὀρκισθῆ ὅτι θέλει προστατεύσει τὴν ζωὴν τοῦ συμβασιλεύοντος παιδὸς καὶ ὅτι ἅμα τούτου ἡλικιωθέντος θέλει παραδώσει αὐτῷ τὴν ἀρχὴν, μηδὲν ἄξιων νὰ μεταβιβάσῃ αὐτὴν εἰς ἰδίους ἀπογόνους. Ταῦτα πάντα ἐγένοντο ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν, διότι ὁ Παλαιολόγος ὤμοσε τὸν εἰρημένον ὄρκον ἐν Μαγνησίᾳ τῇ 1 Ἰανουαρίῳ 1260 ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν μεγιστάνων καὶ τοῦ κλήρου. Ἡ στέψις ἔμελλε νὰ τελεσθῆ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ, ἤτοι ἐν Νικαίᾳ. Ἄλλ' ἐπιστάσης τῆς ἐπὶ τούτῳ ὀρισθείσης ἡμέρας ὁ Παλαιολόγος, ὅστις ἐν τῷ μεταξὺ εἶχεν ἐπισκεφθῆ τὰς ἐπαρχίας, εἶχε λάβει τὴν συναίνεσιν τοῦ στρατοῦ καὶ συγχαρητηρίους ἐπιστολάς τοῦ ἐν Ἰκονίῳ Σουλτάνου, προέτεινε αἴφνης τὴν ἀξίωσιν τοῦ νὰ στεφθῆ αὐτὸς πρῶτος αὐτοκράτωρ καὶ ἔπειτα ὁ νέος Λάσκαρις ὡς δευτέρος. Ὁ πατριάρχης, ὅστις ἐξ ἀρχῆς εἶχεν ἰδεῖ ὑπόπτως τὰ ὑπὸ τοῦ Παλαιολόγου ἐνεργούμενα, ἠθέλησε νὰ ἀντισταθῆ εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην ἀπαίτησιν. Ἄλλ' ὁ ἄλλος κληρὸς καὶ οἱ πλείστοι τῶν ἀρχόντων καὶ τὸ παριστάμενον πλῆθος καὶ οἱ ξένοι μισθοφόροι εἶχον πρὸ καιροῦ παρασκευασθῆ διὰ φιλοτιμημάτων καὶ υποσχέσεων εἰς τὸ ν' ἀποδεχθῶσι τὴν ἀπαίτησιν τοῦ Παλαιολόγου ὥστε ἡ ξεῖς συνεβιβάσθη ἀποφασισθέντος ὅτι ἡ στέψις τοῦ παιδὸς θέλει ἀναβληθῆ μέχρι τῆς ἐνηλικιώσεως αὐτοῦ. Καὶ ἔταινιώθη λοιπὸν τὸ βασιρικὸν διάδημα μόνος ὁ Μιχαὴλ Παλαιολόγος μετὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ Θεοδώρας, ὁ δὲ διάδοχος τῶν Λασκάρων παρηκολούθησεν αὐτοὺς φορῶν οὐχὶ βασιρικὸν στέφος ἀλλ' ἀπλῶς κεκρῦφαλον λιθοκόλλητον.

Ὁ ἱστορικὸς Γεώργιος Παχυμέσης
(Εἰκὼν βυζαντινοῦ χειρογράφου
ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τοῦ Μονάχου).

Ἀπὸ τοῦ ἐν Ἰκονίῳ σουλτάνου δὲν εἶχε νὰ φοβηθῆ τι ὁ νέος βασιλεὺς διότι ὁ σουλτάνος ἐκεῖνος ἀπειλούμενος ἀδιακόπως ὑπὸ τῶν Μογγόλων εἶχε μᾶλλον χρεῖαν τῆς συνδρομῆς αὐτοῦ. Ἐν Εὐρώπῃ ὁμως ὁ δεσπότης Ἡπειροῦ Μιχαὴλ Κομνηνός, ἐπερειδόμενος ἐπὶ τῶν γαμβρῶν αὐτοῦ Μαμφρέδου τοῦ βασιλέως τῆς Σικελίας καὶ τοῦ πρίγκιπος τῆς Ἀχαΐας Γουλιέλμου τοῦ Βιλλεαρδουίνου, ἐπανέλαβε τὰς προτέρας τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἀξιώσεις καὶ ἐφιλοτιμεῖτο νὰ ἀνακτήσῃ αὐτὸς τὰ Κωνσταντινούπολιν. Ὅθεν